

Van: Langeveld, Frans <f.langeveld@doetinchem.nl>

Verzonden: 25-09-2020 11:40

Aan: Teselink, G.J. <G.Teselink@gemeentebekelland.nl>, Bart Porskamp <b.porskamp@oostgelre.nl>, Tineke Zomer <tzomer@winterswijk.nl>, Veldhuizen, Martin <m.veldhuizen@aalten.nl>, Kock, Janine <j.kock@oude-ijsselstreek.nl>, Oscar van Leeuwen <o.vanleeuwen@montferland.info>, j.vanhalteren@montferland.info, Hofman, Paul <P.Hofman@Bronckhorst.nl>, Antoinet Looman <a.looman@wrij.nl>, Meer van der, Jan <j.van.der.meer@gelderland.nl>

CC: Duenk, Frank <f.duenk@8rhk.nl>, guus.ydema@agem.nu

Onderwerp: FW: Verslag bijeenkomst 10 september

Dag collega's,

Ik probeer jullie via deze wijze wat mee te geven van bijeenkomsten waar vooruitlopend op de PBL rapportages toch al beelden ontstaan. Soms woon ik ze bij, soms sla ik ze over, maar verslagen komen er meestal wel ;-).

Met vriendelijke groet,

Frans Langeveld

gemeente [gD] Doetinchem

gemeente Doetinchem

College B&W

Wethouder

f.langeveld@doetinchem.nl

www.doetinchem.nl

Voor adressen en openingstijden zie www.doetinchem.nl/contact

Van: [REDACTED]

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 09:49

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: Verslag en tekeningen peer-to-peer bijeenkomst 10 september

Geachte heer/mevrouw,

Op 10 september vond, als onderdeel van de [REDACTED] het NP RES, de 'peer-to-peerbijeenkomst' plaats, waar regio's elkaar op een collegiale en constructieve manier konden adviseren en verder vooruithelpen op weg naar de RES 1.0. In de bijlage kunt u het verslag van de bijeenkomst vinden.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Programmaondersteuner NP RES

Op woensdagen niet aanwezig

A: Koningskade 40 I 2596 AA I Den Haag

[REDACTED]
[REDACTED]
w: www.regionale-energiestrategie.nl

© Gemeente Doetinchem Door de risico's van elektronische communicatie, kunnen er vertragingen, gebreken of andere onvolkomenheden optreden in het e-mailverkeer. Daarom is alle informatie in dit

bericht niet bindend. De gemeente Doetinchem gebruikt e-mail niet voor het aangaan van verplichtingen of rechtsbetrekkingen. Aan persoonlijke opvattingen van medewerkers kunnen geen rechten worden ontleend. Binnenkomende berichten met spam of virussen worden zonder tegenbericht aan de verzender verwijderd. Gemeente Doetinchem, Postbus 9020, 7000 HA Doetinchem, telefoon +31 (0) 314-377377, telefax +31 (0) 314-343437. (Disclaimer110117)

Peer-to-peerbijeenkomst op 10 september

Inspiratie voor de volgende sprint

In de zomer ligt ogenschijnlijk alles stil. Maar in het 'zomerproces' van de Regionale Energie Strategieën is juist heel veel gebeurd. De vooravond van een nieuwe fase is het ideale moment voor reflectie. RES-coördinatoren en bestuurders gaan aan tafel met collega's die worstelen met dezelfde vragen. Dat is het idee van de peer-to-peer bijeenkomst op 10 september.

Een marathon in sprintjes. Zo karakteriseert directeur Kristel Lammers van NP RES het RES-proces. Weliswaar is de deadline voor de concept-RES door corona vier maanden opgeschoven, de meeste regio's waren op 1 juni al zo ver met hun concepten dat het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) besloot een sneakpreview te houden. Wat zijn de eerste bevindingen? Wat kunnen de regio's ervan leren? 'Dit is een dag om inspiratie op te doen voor de volgende fase.'

Reflectie PBL

Wat komt er uit de reflectie van het PBL? 'Een verrassend hoog bod,' zegt onderzoeker Jan Mathijssen. De eerste concepten tellen op tot 50 TWh. Daaruit spreekt dat regio's bereid zijn om bij te dragen aan het Klimaatakkoord, al zijn er nog veel knelpunten. De ambities liggen vooral op het terrein van zon en kleinschalige opwek. Deze voorkeuren zijn niet de meest kostenefficiënte. Ruimtelijke aspecten zijn veelal nog niet in beeld en de zoekgebieden zijn ruim. Bovenregionale afstemming moet vaak nog plaatsvinden. Het intensiveren van participatie met inwoners en betrokkenen staat voor de komende periode op de agenda, juist omdat er nu nog weinig concreet is.

Maar ook het Rijk en de provincies hebben nog genoeg te doen. De huidige subsidiesystematiek SDE+ verhoudt zich niet goed tot de regionale ambities (kleinschalig en zon). Ook komt (geregeld) voor dat de RES conflicteert met nationaal en provinciaal beleid. Om de RES-ambities waar te maken moet het elektriciteitsnet worden verzaaid en er moeten onderstations worden bijgebouwd. De ruimtelijke consequenties hiervan zijn vaak nog niet meegenomen.

Geen rapportcijfer

De eerste analyse van het PBL is input voor het verbeteren van de concept-RES'en die nu officieel op 1 oktober verschijnen. Dagvoorzitter Ruben Maes zegt in het ochtendprogramma voor RES-coördinatoren dat de presentatie van de PBL-reflectie een beetje dubbel voelt, met de focus op wat er allemaal nog moet gebeuren. 'Zo moeten de regio's het zeker niet opvatten,' zegt de side-kick van de dag, bestuurskundige Martijn van der Steen. 'Het RES-proces is een grote bestuurlijke vernieuwing. Het is nog niet eerder gebeurd dat zo'n grote maatschappelijke verandering vorm krijgt in gelijkwaardige samenwerking tussen decentrale overheden, provincies en het Rijk. Dat kan niet te snel en er is juist al veel gepresteerd in korte tijd.' Mathijssen beaamt dit gul.

In de eerste serie break-outs is het een treffen van RES-coördinatoren onder leiding van verschillende medewerkers van het Nationaal Programma RES. De meeste deelnemers zitten thuis achter de computer, maar een aantal is lijfelijk aanwezig op de locatie in Amersfoort. Hoe vertaal je de ambities naar plannen en zoekgebieden? Hoe ga je in gesprek met belanghebbenden en bewoners? Hoe weeg je het draagvlak, systeemefficiency en de ruimtelijke aspecten tegen elkaar af? Hoe verdeel je lusten en de lasten over de regio's? Dat zijn de vragen die op tafel liggen.

Tussenruimte

In één van de groepen snijdt een RES-coördinator het thema van de ongelijkheid tussen regio's aan. In zijn gebied is zoveel beschermd landschap dat het inpassen van duurzame opwek altijd ten koste

gaat van kwetsbare natuur. Andere regio's stellen dat duurzame opwek in beschermde landschappen een no go is. Vraagt dat een landelijke afweging? Kunnen regio's er zelf uitkomen? Hoe en met wat voor afwegingskader onderbouw je of je een bepaald gebied wel of niet meeneemt als zoekgebied? Een andere deelnemer stelt daar tegenover dat het binnen de RES juist decentraal moet worden opgelost. De RES-regio's hebben geen beslismacht; de gemeenteraden moeten uiteindelijk met de plannen akkoord gaan. Dan zal een hele andere dynamiek ontstaan. 'Je wint geen verkiezingen als je een polder volbouwt met windmolens,' merkt een deelnemer op. Bij de plenaire nabespreking zegt Martijn van der Steen dat conflicten erbij horen. 'Ze leiden tot creativiteit. Maar op een zeker moment moet je een conflict kunnen escaleren.' Hoe dit precies zal gaan, is nog niet helder. In deze periode wordt juist gebruik gemaakt van de ruimte die het gelijkwaardig samenwerken in de regio biedt.

Lotgenotencontact

In een andere groep RES-coördinatoren gaat het over het werken als RES-coördinator. Moet je altijd met iedereen in gesprek blijven? Kun je iemand uit het netwerk halen als hij of zij het hele proces gijzelt? Welke argumenten gebruik je? In de derde groep is veel gesproken over draagvlak. Wat is het? Wat zijn de spelregels en de rollen? Wat doe je in welke fase? In de vierde groep gaat het over de netcapaciteit. 'Het proces van onderop levert veel resultaat én vragen op,' zegt begeleider [REDACTED] [REDACTED] 'Hoe slaan we kosten om van de grootschalige investeringen in het elektriciteitsnet? Een belangrijke les uit onze groep: zorg dat je de ruimtelijke aspecten van het verzwaren en uitbreiden van het net meeneemt in het omgevingsbeleid.' Gemeenten zijn nu volop aan de slag met de nieuwe wettelijke instrumenten met het oog op de invoering van de Omgevingswet.

's Middags treffen de bestuurlijke trekkers van de RES-regio's elkaar. De meesten zijn naar Amersfoort gekomen. Dat kan coronaverantwoord, want er is ruimte genoeg in het oude klooster Mariënhof. Bij de lunch worden ervaringen uitgewisseld. Alle regio's hebben reflectiegesprekken gehad met mensen van het Nationaal Programma. Het ging er plezierig aan toe, vindt een bestuurder aan tafel. Ze is blij dat ze bijvoorbeeld de zorgen kon delen over de SDE+-systematiek die niet past op de werkelijkheid in de regio.

Een nieuwe fase

Martijn van der Steen merkt op dat een nieuwe fase staat te beginnen. De RES'en worden onderwerp van gesprek in een grotere kring. Is er in de regio's draagvlak voor de RES, kan de regio de opwek van zon en wind dragen? Naast het algemeen belang is er de rechtszekerheid van burgers. Het is cruciaal om zorgvuldig om te gaan met de belangen van mensen.

Een bestuurder in één van de break outs trapt af met nieuws van vandaag. 'We hebben een wespandief! Ecologisch gesproken goed nieuws dat deze unieke roofvogel is gesignaleerd, maar mag je dan nog windmolens plaatsen in het gebied?' Ook in deze groep is de vraag: 'Wat doe je als er zoveel natuur is en zo weinig plek? Valt er compensatie te regelen? Kunnen de beeldschone gebieden - die altijd worden ontzien - iets doen voor de minder mooie?' De bestuurder denkt aan een compensatieregeling. Een andere spreker zet de energietransitie juist in als middel om de natuur te versterken. Wellicht kan grootschalige opwek (op grond die eigendom is van de gemeente) geld opleveren om op gronden natuur te ontwikkelen of bijvoorbeeld de waterstand te verhogen. Een andere wethouder vertelt over de tegenstelling tussen de stad en de omliggende kleinere plaatsen. Daar is weerstand om 'het voor de stad op te lossen'. Weliswaar staan klimaatambities bovenaan de collegeakkoorden van de meeste gemeenten, maar gaan de colleges straks aan de bak met de plannen voor duurzame opwek? Een wethouder vertelt hoe in zijn gemeente de molens van een

energiecoöperatie als hamerstuk door de raad gingen. Het kan wel. 'Maar ik weet niet wat er gebeurt als het grootschalig wordt.'

RES-beraad

Eén onderwerp komt in veel groepen terug. De RES-regio's hebben een tekort aan personele capaciteit. 'We hebben nauwelijks slagkracht en zeker niet in de kleinere gemeenten. De proceskosten zijn hoog.' Een andere rode draad is de wil om het als regio's te blijven doen van onderop. 'Niet terug naar de oude groeven waarin het beleid landelijk werd bepaald. We gaan laten zien dat het werkt.'

NP RES overweegt het opzetten van een RES-beraad. Dit zou kunnen helpen bij het organiseren van het gesprek tussen bestuurlijke trekkers van de regio's, het Rijk, netbeheerders en koepels. 'Ik wil er meer mee aan de slag,' zegt Lammers en ze vervolgt, 'deze bijeenkomst – collegiale uitwisseling, van elkaar leren – smaakt ook naar meer. We gaan het vaker doen.'